

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU45

Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina

---

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ekonomiskt stöd till Ukraina med anledning av Rysslands invasion av landet.

Förslaget innebär att Sverige garanterar Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbankens (IBRD) kompletterande lån till Ukraina till ett belopp om 44,7 miljoner euro plus ränta. Med räntebetalningar uppgår det garanterade beloppet till 56 miljoner euro, vilket motsvarar ca 601 miljoner kronor. Eventuella framtida infrianden av Sveriges garanti avses finansieras via anslaget för biståndsverksamhet inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:152 Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina	6
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande.....	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	9
Propositionen	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina

Ändringar i statens budget för 2022

Riksdagen

- a) godkänner avtalet med Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken om en garanti för bankens kompletterande lån till Ukraina,
- b) bemyndigar regeringen att under 2022 ställa ut en statlig garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken som uppgår till högst 44 700 000 euro plus ränta för bankens kompletterande lån till Ukraina.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:152 punkterna 1 och 2.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 16 mars 2022

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Björn Wiechel (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Joakim Sandell (S), Sofia Westergren (M) och Rasmus Ling (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:152 Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina.

I propositionen lämnar regeringen förslag om att Sverige ska garantera Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbankens (IBRD) kompletterande lån till Ukraina. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen. Det framförhandlade garantiavtalet mellan Sverige och IBRD som regeringen föreslår att riksdagen godkänner finns i bilaga 1 i propositionen. IBRD:s allmänna finansieringsvillkor och låneavtalet mellan Ukraina och IBRD finns i propositionens bilaga 2 respektive bilaga 3.

I bilagan i betänkandet förtecknas behandlade förslag.

Mot bakgrund av den korta tid som finns tillgänglig för att bereda ärendet har finansutskottet beslutat att inte inhämta yttranden från berörda fackutskott.

Tidigare ändringsbudgetar under 2022

Riksdagen har vid följande tillfällen 2022 beslutat om ändringar i budgeten för 2022:

- Extra ändringsbudget för 2022 – Ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, medel för testning och smittspårning samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2021/22:86, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:137–142)
- Extra ändringsbudget för 2022 – Fler åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset (prop. 2021/22:89, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:137–142)
- Extra ändringsbudget för 2022 – Slopad karenstid för stöd vid korttidsarbete, förstärkt evenemangsstöd och andra åtgärder med anledning av coronaviruset samt kompensation till hushållen för höga elpriser (prop. 2021/22:113, bet. 2021/22:FiU44, rskr. 2021/22:169–173)
- Ändringar i statens budget för 2022 – Ekonomiskt stöd och utrustning till Ukraina (utskottsinitiativ, bet. 2021/22:FiU40, rskr. 2021/22:174–175).

Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas

vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Regeringen anför att natten till den 24 februari 2022 inledde Ryssland ett storskaligt väpnat angrepp mot Ukraina. Invasionen av landet är oprovocerad, olaglig och oförsvarlig. Angreppet är en kränkning av Ukrainas territoriella integritet och suveränitet och innebär ett stort lidande för den ukrainska befolkningen. Det är en allvarlig överträdelse av folkrätten inklusive FN-stadgan, som hotar internationell fred och säkerhet, och den europeiska säkerhetsordningen. Riksdagen har mot denna bakgrund nyligen beslutat om ändringar i statens budget för 2022 som innebär att Sverige bistår Ukraina med ett ekonomiskt bidrag till den ukrainska centralbankens fond till stöd för landets väpnade styrkor och skänker försvarsmateriel till landet (bet. 2021/22:FiU40, rskr. 2021/22:174–175).

Regeringen anför vidare att utvecklingen i Ukraina är mycket allvarlig och kommer utöver den humanitära kris som den ryska invasionen innebär att få omfattande ekonomiska konsekvenser för landet. Redan före invasionen var landets ekonomi påverkad av de ökade geopolitiska spänningarna. Detta har medfört ett utflöde av kapital som har dränerat Ukrainas valutareserver. Landets valuta har försvagats kraftigt och den ukrainska regeringen har förlorat tillgången till de internationella kapitalmarknaderna. Till följd av den rådande situationen befinner sig Ukraina i en akut likviditetskris, och landets finansiella och ekonomiska stabilitet förväntas försvagas ytterligare. Ukraina har vänt sig till internationella långgivare och partnerländer för att få finansiellt stöd. Det extraordinära läget kräver betydande åtgärder, och regeringen anser därför att Sverige bör utöka sitt ekonomiska stöd till Ukraina. IBRD planerar att ge ett kompletterande lån för att möta Ukrainas akuta behov av likvida medel. Eftersom det planerade lånet är en uppföljning av ett lån med tillhörande reformprogram som Ukraina fick 2021 kommer IBRD omgående att kunna göra utbetalningar till landet.

I propositionen lämnar regeringen förslag om att Sverige ska garantera IBRD:s kompletterande lån till Ukraina. Eftersom situationen i Ukraina är mycket allvarlig och utvecklas snabbt är det enligt regeringen av avgörande betydelse att likviditet kan tillhandahållas så snart som möjligt.

Mot den bakgrunden anser regeringen att det finns särskilda skäl för att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2022. Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som ovan anförts att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till en dag.

Propositionen överlämnades till riksdagen den 14 mars 2022. Vid bordläggningen av propositionen samma dag beslutade riksdagen, i enlighet med regeringens förslag, att förkorta motionstiden till en dag. Motionstiden löpte således ut den 15 mars 2022. Propositionen hänvisades av kammaren till finansutskottet den 15 mars 2022.

Utskottets överväganden

Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner garantiavtalet med Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken och bemyndigar regeringen att under 2022 ställa ut en statlig garanti till banken som uppgår till 44,7 miljoner euro plus ränta för bankens kompletterande lån till Ukraina.

Propositionen

Internationella finansiella institutioner ser över möjligheterna att utöka sina stöd till Ukraina mot bakgrund av Rysslands invasion av landet. IBRD har sedan tidigare ett pågående engagemang i Ukraina genom ett reform- och lånepaket för att stärka landets långsiktiga ekonomiska tillväxt och hållbarhet. Reformerna ska bl.a. stärka den inhemska kreditmarknaden och det sociala skyddsnätet. IBRD har därför beslutat om ett kompletterande lån till Ukraina på 312,6 miljoner euro från bankens resurser. IBRD har också bett bankens medlemsländer att göra det möjligt att utöka det kompletterande lånet genom att ställa ut garantier till banken. Med stöd av dessa garantier avser IBRD att utöka utlåningen med ett belopp som motsvarar medlemsländernas garantier. Sveriges och Nederländernas regeringar har meddelat att deras länder är intresserade av att ställa ut sådana garantier.

Regeringen bedömer att en lämplig nivå för Sveriges garanti till IBRD:s kompletterande lån till Ukraina är ca 45 miljoner euro. Eftersom lånet till Ukraina utfärdas i euro bör även Sveriges garanti ställas ut i euro. IBRD:s lån till Ukraina kommer med den garanterade utlåningen från Sverige och Nederländerna att totalt uppgå till drygt 437 miljoner euro.

Det kompletterande lånet syftar till att upprätthålla de reformer som redan genomförts och samtidigt möta landets akuta likviditetsbehov. Lånet kommer att användas för budgetfinansiering och följer IBRD:s regler för utlåning. Man gör bedömningen att lånet kan betalas ut skyndsamt.

Sverige har ett nära och långtgående samarbete med Världsbanksgruppen, i vilken IBRD ingår. Banken har djupgående kunskaper om den finansiella och ekonomiska situationen i Ukraina och bedöms av regeringen vara en pålitlig institution för att förvalta och övervaka ekonomiskt stöd till landet.

IBRD:s kompletterande lån till Ukraina har en löptid om 18,5 år till rörlig ränta och med fem amorteringsfria år. Sverige kan vid uteblivna betalningar

av Ukraina som mest behöva betala hela det garanterade beloppet och utestående räntebetalningar. IBRD bedömer att de totala räntebetalningarna kommer att uppgå till 11,3 miljoner euro, vilket tillsammans med kapitalbeloppet motsvarar ett garanterat belopp om 56 miljoner euro. Det motsvarar för närvarande ca 601 miljoner kronor.

Eventuella infrianden av Sveriges garanti, dvs. det Sverige behöver betala om Ukraina inte amorterar enligt plan, kommer att spridas ut över lånetids löptid. För Sveriges del innebär det att den högsta, potentiella årliga kostnaden skulle infalla 2027 och då uppgå till 4,7 miljoner euro, vilket för närvarande motsvarar ca 51 miljoner kronor. Återbetalningar av lånet som garanteras av Sverige har samma prioritet och villkor som övriga lån från IBRD. Banken har en mycket hög grad av återbetalning på grund av sin status som prioriterad fordringsägare. Ett eventuellt infriande av garantin kommer vidare att leda till att Sverige får en motsvarande regressrätt mot Ukraina.

Regeringen konstaterar att det råder en stor osäkerhet om hur den rådande situationen i Ukraina kommer att utvecklas och hur den kommer att påverka den ekonomiska utvecklingen i landet. Det är enligt regeringen därför svårt att bedöma om och i så fall när garantin kommer att infrias. Regeringen anser därför att garantin bör hanteras utanför den statliga garantimodellen, som regleras i 6 kap. 4 och 5 §§ budgetlagen (2011:203) och att eventuella infrianden bör anslagsfinansieras. Ukraina ingår i OECD:s lista över biståndsländer. Eftersom ett eventuellt infriande uppfyller kriterierna för internationellt bistånd avses sådana kostnader att finansieras från anslaget 1:1 Biståndsverksamhet inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Enligt 10 kap. 3 § regeringsformen krävs riksdagens godkännande för att regeringen ska kunna ingå en bindande internationell överenskommelse som gäller ett ämne som riksdagen ska besluta om. Vidare krävs enligt 9 kap. 8 § andra stycket regeringsformen och 6 kap. 3 § första stycket budgetlagen riksdagens medgivande för att regeringen ska kunna göra ekonomiska åtaganden av detta slag.

Mot den bakgrunden föreslår regeringen att riksdagen godkänner avtalet med IBRD om en garanti för bankens kompletterande lån till Ukraina och bemyndigar regeringen att under 2022 ställa ut en statlig garanti till banken som uppgår till högst 44 700 000 euro plus ränta för bankens kompletterande lån till Ukraina.

Konsekvenser för statens budget

Förslaget innebär att de statliga garantiåtagandena ökar med ca 0,5 miljarder kronor exklusive ränta. Statens lånebehov och finansiella sparande påverkas inte av utfärdandet av garantin. Om garantin behöver infrias innebär det dock att staten betalar ut ersättning för förluster på garantin, vilket tar utrymme under utgiftstaket i anspråk, försämrar statens finansiella sparande och ökar statens lånebehov. Framtida återvinningar av utbetalda belopp till följd av

infrianden av garantin kommer att leda till att statens lånebehov minskar och att statens finansiella sparande förbättras.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör godkänna garantiavtalet med IBRD och bemyndiga regeringen att under 2022 ställa ut en statlig garanti till ett belopp om 44,7 miljoner euro plus ränta för bankens kompletterande lån till Ukraina.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:152 Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina :

1. Riksdagen godkänner avtalet med Internationella återuppbyggnads och utvecklingsbanken om en garanti för bankens kompletterande lån till Ukraina (avsnitt 3.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ställa ut en statlig garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken som uppgår till högst 44 700 000 euro plus ränta för bankens kompletterande lån till Ukraina (avsnitt 3.1).